

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ pañcadaśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcadaśaḥ sargaḥ ॥

rājājñayā śrīrāmamānētum sumantrasya tadbhavanē gamanam

*tē tu tāṃ rajanīmuṣya
brāhmaṇā vēdapāragāḥ |
upatasthurupasthānaṃ
saha rājapurōhitāḥ ॥ 2.15.1 ॥*

*amātyā balamukhyāśca
mukhyā yē nigamasya ca |
rāghavasyābhiṣēkārthē
prīyamāṇāḥ susaṅgatāḥ ॥ 2.15.2 ॥*

*uditē vimalē sūryē
puṣyē cābhyāgatē'hani |
lagnē karkaṭakē prāptē
janma rāmasya ca sthitē ॥ 2.15.3 ॥*

*abhiṣēkāya rāmasya
dvijēndrairupakalpitam |
kāñcanā jalakumbhāśca
bhadrapīṭhaṃ svalaṅkṛtam ॥ 2.15.4 ॥*

rathaśca samyagāstīrṇō
 bhāsvatā vyāghracarmaṇā |
 gaṅgāyamunayōḥ puṇyāt
 saṅgamādāhṛtaṃ jalam || 2.15.5 ||

yāścānyāḥ saritaḥ puṇyā
 hradāḥ kūpāḥ sarāṃsi ca |
 prāgvahāścōrdhvavāhāśca
 tiryagvāhāśca kṣīriṇaḥ || 2.15.6 ||

tābhyaścaivāhṛtaṃ tōyaṃ
 samudrēbhyaśca sarvaśaḥ |
 kṣaudraṃ dadhi ghṛtaṃ lājā
 darbhāḥ sumanaśaḥ payaḥ || 2.15.7 ||

aṣṭau ca kanyā rucirā
 mattaśca varavāraṇaḥ |
 sajalāḥ kṣīribhiśchannā
 ghaṭāḥ kāñcanarājatāḥ || 2.15.8 ||

padmōtpalayutā bhānti
 pūrṇāḥ paramavāriṇā |
 candrāṃśuvikacaprakhyaṃ
 pāṇḍuraṃ ratnabhūṣitam || 2.15.9 ||

sajjaṃ tiṣṭhati rāmasya
 vālavyajanamuttamam |
 candramaṇḍalasaṅkāśa -
 mātapatraṃ ca pāṇḍuram || 2.15.10 ||

sajjaṃ dyutikaraṃ śrīma -
 dabhiṣēkapurassaram |
 pāṇḍuraśca vṛṣaḥ sajjah
 pāṇḍurāśvaśca saṃsthitah || 2.15.11 ||

vāditrāṇi ca sarvāṇi
 vandinaśca tathāparē |
 ikṣvākūṇāṃ yathā rājyē
 sambhriyētābhiṣēcanam || 2.15.12 ||

tathājātīyamādāya
 rājaputrābhiṣēcanam |
 tē rājavacanāt tatra
 samavētā mahīpatim || 2.15.13 ||

apaśyantō'bruvan kō nu
 rājñō naḥ prativēdayēt |
 na paśyāmaśca rājāna -
 muditaśca divākaraḥ || 2.15.14 ||

yauvarājyābhiṣēkaśca
 sajjō rāmasya dhīmataḥ |
 iti tēṣu bruvāṇēṣu
 sarvāṃstāṃśca mahīpatīn || 2.15.15 ||

abravīt tānidaṃ vākyam
 sumantrō rājasatkṛtaḥ |
 rāmaṃ rājñō niyōgēna
 tvarayā prasthitō hyaham || 2.15.16 ||

pūjyā rājñō bhavantaśca
 rāmasya tu viśēṣataḥ |
 ayaṃ pṛcchāmi vacanāt
 sukhamāyuṣmatāmaham || 2.15.17 ||

rājñaḥ sampratibuddhasya
 cānāgamanakāraṇam |
 ityuktvāntaḥpuradvāra -
 mājagāma purāṇavit || 2.15.18 ||

sadā saktam ca tad vēśma
 sumantraḥ pravivēśa ha |
 tuṣṭāvāsya tadā vaṃśam
 praviśya sa viśāmpatēḥ || 2.15.19 ||

śayanīyam narēndrasya
 tadāsādya vyatiṣṭhata |
 sō'tyāsādya tu tad vēśma
 tiraskaraṇimantarā || 2.15.20 ||

āśīrbhirguṇayuktābhi -
 rabhituṣṭāva rāghavam |
 sōmasūryau ca kākutstha
 śivavaiśravaṇāvapi || 2.15.21 ||

varuṇaścāgnirindraśca
 vijayam pradiśantu tē |
 gatā bhagavatī rātri -
 rahaḥ śivamupasthitam || 2.15.22 ||

buddhyasva rājaśārdūla
 kuru kāryamanantaram |
 brāhmaṇā balamukhyāśca
 naigamāścāgatāstviha || 2.15.23 ||

darśanaṃ tē'bhikāṅkṣantē
 pratibuddhyasva rāghava |
 stuvantaṃ taṃ tadā sūtaṃ
 sumantraṃ mantrakōvidam || 2.15.24 ||

pratibuddhya tatō rājā
 idaṃ vacanamabravīt |
 rāmamānaya sūtēti
 yadasyabhihitō mayā || 2.15.25 ||

kimidaṃ kāraṇaṃ yēna
 mamājñā prativāhyatē |
 na caiva samprasuptō'ha -
 mānayēhāśu rāghavam || 2.15.26 ||

iti rājā daśarathaḥ
 sūtaṃ tatrānvaśāt punaḥ |
 sa rājavacanaṃ śrutvā
 śirasā pratipūjya tam || 2.15.27 ||

nirjagāma nṛpāvāsā -
 nmanyamānaḥ priyaṃ mahat |
 prapannō rājamārgaṃ ca
 patākādhvajaśōbhitam || 2.15.28 ||

hr̥ṣṭaḥ pramuditaḥ sūtō
 jagāmāsu vilōkayan |
 sa sūtastatra śuśrāva
 rāmādhikaraṇāḥ kathāḥ || 2.15.29 ||

abhiṣēcanasaṃyuktāḥ
 sarvalōkasya hr̥ṣṭavat |
 tatō dadarśa ruciraṃ
 kailāśasadṛśaprabham || 2.15.30 ||

rāmavēśma sumantrastu
 śakravēśmasamaprabham |
 mahākapāṭapihitaṃ
 vitardiśataśōbhitam || 2.15.31 ||

kāñcanapratimaikāgraṃ
 maṇividrumatōraṇam |
 śāradābhraḡhanapraḡhyaṃ
 dīptaṃ mēruguhāsamam || 2.15.32 ||

maṇibhirvaramālyānāṃ
 sumahadbhiraṅkṛtam |
 muktāmaṇibhirākīrṇaṃ
 candanāgurubhūṣitam || 2.15.33 ||

gandhān manōjñān viṣṛjad
 dārduraṃ śikharaṃ yathā |
 sārasiśca mayūraiśca
 vinadadbhirvirājitam || 2.15.34 ||

sukṛtēhāmṛgākīrṇa -

mutkīrṇaṃ bhaktibhistathā |

manaścakṣuśca bhūtānā -

mādadat tigmatējasā || 2.15.35 ||

candrabhāskarasaṅkāśaṃ

kubērabhavanōpamam |

mahēndradhāmapratimaṃ

nānāpakṣisamākulam || 2.15.36 ||

mēruśṛṅgasamaṃ sūtō

rāmavēśma dadarśa ha |

upasthitaiḥ samākīrṇaṃ

janairañjalikāribhiḥ || 2.15.37 ||

upādāya samākrāntai -

stadā jānapadairjanaiḥ |

rāmābhiṣēkasumukhai -

runmukhaiḥ samalaṅkṛtam || 2.15.38 ||

mahāmēghasamaprakhya -

mudagraṃ suvirājitam |

nānāratnasamākīrṇaṃ

kubjakairapi cāvṛtam || 2.15.39 ||

sa vājiyuktēna rathēna sārathiḥ

samākulaṃ rājakulaṃ virājayan |

varūthinā rājagrāhābhipātinā

purasya sarvasya manāṃsi harṣayan || 2.15.40 ||

tataḥ samāsādyā mahādhanam mahat
 prahr̥ṣṭarōmā sa babhūva sārathiḥ |
 mṛgairmayūraiśca samākulōlbaṇam
 gṛham varārhasya śacīpatēriḥ || 2.15.41 ||

sa tatra kailāsanibhāḥ svalaṅkṛtāḥ
 praviśya kakṣyāstridaśālayōpamāḥ |
 priyān varān rāmamatē sthitān bahūn
 vyapōhya śuddhāntamupasthitau rathī || 2.15.42 ||

sa tatra śuśrāva ca harṣayuktā
 rāmābhiṣēkārthakṛtām janānām |
 narēndrasūnōrabhimaṅgalārthāḥ
 sarvasya lōkasya girah prahr̥ṣṭāḥ || 2.15.43 ||

mahēndrasadmapratimaḥ ca vēśma
 rāmasya ramyaḥ mṛgapakṣijūṣṭam |
 dadarśa mērōriḥ śṛṅgamuccaḥ
 vibhrājamānaḥ prabhayā sumantraḥ || 2.15.44 ||

upasthitairaṅjalikāribhiśca
 sōpāyanairjānapadairjanaiśca |
 kōṭyā parārdhaiśca vimuktayānaiḥ
 samākulaḥ dvārapadaḥ dadarśa || 2.15.45 ||

tatō mahāmēghamahīdharābhaḥ
 prabhinnamatyaṅkuśamatyasahyam |
 rāmōpavāhyaḥ ruciraḥ dadarśa
 śatruṅjayaḥ nāgamudagrakāyam || 2.15.46 ||

svalaṅkṛtān sāsvarathān sakuñjarā -
namātyamukhyāṃśca dadarśa vallabhān |
vyapōhya sūtaḥ sahitān samantataḥ
samṛddhamantaḥpuramāvivēśa ha || 2.15.47 ||

tatō'drikūṭācalamēghasannibhaṃ
mahāvimānōpamavēśmasaṃyutam |
avāryamāṇaḥ pravivēśa sārathiḥ
prabhūtaratnaṃ makarō yathārṇavam || 2.15.48 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
ayōdhyākāṇḍē pañcadaśaḥ sargaḥ ||